

Prof. Dr. Kayıhan PALA
Bursa Milletvekili
Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Üyesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 98. ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 96 ve 99. maddelerine uygun olarak, T.C. Tarım ve Orman Bakanlığı'na iletilmesi ve Sayın Bakan İbrahim Yumaklı tarafından yazılı olarak yanıtlanması için gereğinin yapılmasını arz ederim. 18/09/2023

Kayıhan PALA
Bursa Milletvekili

Tütün kullanımı en önlenebilir ölüm nedenidir. Tütün kontrolünün önemi, bilimsel araştırmaların sonuçlarına bağlı olarak iyi bilinmektedir. Tütün kullanımındaki azalma, bulaşıcı olmayan hastalıkları azaltmakta, böylece toplum sağlığını olumlu etkilemektedir.

Tütün endüstrisi, tütün kontrol önlemlerinin etkisini azaltmak ve bozmak için siyasi karar vericileri etkilemek başta olmak üzere her türlü taktiği kullanmaktadır. Açık ve/veya örtülü reklam ve tanıtım taktikleriyle çocukları, gençleri ve kadınları hedef almaktadır.

Tütünün sağlık ve ekonomik etkilerine ilişkin savunuculuk ve iletişim; halkın, özellikle de gençlerin tütün karşıtı programlara katılımını sağlamak ve güçlendirmek, tütün endüstrisinin girişimlerine karşı etkili bir mücadele açısından çok önemlidir.

Tütün kullanımı her yıl dünyada 8 milyon, Türkiye'de 100 binden fazla kişinin ölümüne neden olmaktadır. Tütün ürünleri, üreticinin önerdiği gibi kullanıldığında kullanıcının yarısını erken öldüren ve hala yasal satılan tek üründür. Tütün kullanıcıya hiçbir yarar sağlamaz, sağlığa zarar verir. Tütün ürünleri satışından sadece satıcı kazanır, devletler ise elde ettikleri vergi gelirinin birkaç katını sağlık harcamaları olarak kullanır. Küresel tütün salgınına karşı mücadele hükümetlerin temel hedefleri arasında yer almalıdır.

Türkiye'nin son otuz yılda sürdürdüğü tütün kontrol mücadelesi, tütün ürünlerinin tümünde üretimsel artışa yol açarak, oluşturulan tütün piyasasını maalesef derinleştirmiştir. Ancak üretimdeki bu artış, beklendiği gibi yerli tütün üretim miktarını arttırmayıp, aksine azaltmış ve şekillendirilen tütün piyasasını ağırlıklı ithalata ve dolayısıyla yurt dışına bağımlı hale getirmiştir. Başarısız tütün kontrol uygulamalarının, tütün kullanımıyla ilişkili hastalıkların görülme sıklığında ve bu hastalıklara bağlı ölümlerde azalmaya yol açmadığı; aksine kronik tıkalı akciğer hastalığında artışa neden olduğu bilinmektedir.

Bu bağlamda olmak üzere;

- 1) 2000-2022 yılları arasında ülkemizde
 - a. sigara,
 - b. puro ve sigarillo,
 - c. yaprak tütün,
 - d. kıyılmış tütün,
 - e. nargilelik tütün,
 - f. pipoluk tütün,
 - g. makaron ve yaprak sigara kağıdı

mamulü ürün üretimi, ithalatı ve ihracatı ayrı ayrı nedir?

- 2) 2000-2022 döneminde yıllara göre, tütün ürünü kullanım verilerinin yaşa, cinsiyete ve illere göre dağılımı nedir?
- 3) 2013-2022 döneminde e-sigara ve ısıtılmış tütün kullanım verileri nedir?
- 4) 2000-2022 yılları arasında yurt çapında ve illere göre açılan nargile mekân / işletme sayıları nedir?
- 5) 2000-2022 döneminde tütün şirketlerine verilen açık ve örtülü teşvikler ayrı ayrı olmak üzere nedir?
- 6) 2010-2023 döneminde tütün kontrolü denetim sayıları ve denetimlerin sonucunda uygulanan cezaların tutarı nedir? Bu cezaların ne kadarı tahsil edilmiştir?
- 7) Ülkemizde bir yıl içerisinde tütün kullanımı nedeniyle tahmin edilen erken ölüm sayısı kaçtır?
- 8) Ülkemizde bir yıl içerisinde tütün kullanımı nedeniyle tahmin edilen sağlık harcaması tutarı nedir?
- 9) Bakanlığınızın tütün kontrolü için uygulamaya koymayı düşündüğü herhangi bir eylem planı var mıdır?